

El Nadal a Moçambic

Etern de Déu, abans que els missioners arribessin.

La particularitat social del Nadal a Moçambic és que fruit del sistema polític postcolonial el Nadal no es podia celebrar obertament i se celebrava el dia de la família. Així doncs, nosaltres quan arriba el 25 de desembre, a nivell civil, celebrem el Dia de la Família, és clar que, els cristians anem també a la Missa del Gall, a les 7 de la tarda, i celebrem amb tota l'Església, el Naixement del Fill de Déu a Betlem.

Fem doncs, que amb el Naixement de Jesús, en què el Verb es fa portador de la carn perquè els homes puguem ser portadors de l'Esperit, encarnem així la fe cristiana a les nostres famílies, tot fent de les nostres llars, famílies on Jesucrist sigui acollit en els més necessitats.

Bon i Sant Nadal, de Maputo estant!

Josep-Lluís Serrano Pentinat
Sacerdot

Viure el Nadal amb temperatures molt altes i xafogoses és la primera sorpresa que es té quan s'arriba a l'hemisferi sud en aquestes dates. Estem en ple estiu.

La fe cristiana té aquesta natura intrínseca: l'Encarnació. O sigui, la capacitat de fer present el pla de Salvació de Déu per a tota la humanitat en qualsevol realitat social, cultural, racial, lingüística. L'Evangelí s'encarna a tot arreu i és així que trobem les llavors del Verb

GLOSSA

Beneir, pregar, estimar... Nadal!

Sessió de catequesi preparatòria de la primera comunió. Dijous a la tarda. Els vuit infants que hi assisteixen tenen nou anys o els faran aquest curs. Falta poc per a la celebració del Nadal. La catequista els pregunta com celebren el naixement de Jesús el dia de Nadal. Tres diuen que, la vigília, participen a la *missa del pollet*. Dos, que van a la missa del gall. Una nena explica que, abans de dinar, tota la família canta una nadala davant el pessebre. Una altra diu que aquell dia beneeixen la taula. Un nen afegeix que l'avi sempre beneeix la taula però que, aquell dia, *inventa* una benedicció... El tema, ben treballat per la catequista, no acaba en aquesta sessió. Obre la porta a una catequesi familiar sobre el misteri de Nadal tot aprofitant el pessebre, el cant de nades o les felicitacions que arriben a la pantalla de l'ordinador o mitjançant el correu postal.

En aquests dies de festes d'estimació i afecte, ens sentim estimats i estimem la família, i ens sentim estimats per Déu. Celebrem l'inici de la nostra salvació. Jesús va néixer en humilitat, en una establia, en una família pobre. Els primers testimonis de la seva vingu-

da van ser uns pastors que vivien al ras. L'infant Jesús vol entrar en el nostre ésser, en el nostre cor, per moure'ns a estimar, a servir, a portar pau, a estar al costat dels més necessitats... «Fills meus, sento dolors de part com si us tornés a infantar, i no els acabaré fins que Crist no quedi format en vosaltres» (Ga 4,19). Nadal ens convida a portar la Bona Nova arreu, un arreu que comença ben a prop nostre: pels nostres infants.

El nen de l'avi que *inventa* benediccions de taula comparteix amb els companys allò que l'avi pronuncià el darrer any: «Beneïu, Senyor, aquesta taula i tots els qui l'envoltem, en el dia de Nadal. Beneïu aquests aliments i feu que els compartim amb els més necessitats. Beneïu la nostra família i feu que sempre ens estimem i servim. Beneïu el món i tota la humanitat.» Quan l'avi ha acabat —afegeix el menut—, tots diem: «Amén». Els nens i les nenes, companys de catequesi, van apuntar la benedicció al quadern. Si els seus avis o els seus pares no en preparen o *n'inventen* cap, sempre la podran fer servir.

Enric Puig Jofra, SJ

AGENDA

- **Dimecres 24**, Missa del Gall a la parròquia Mare de Déu dels Dolors, a Tortosa.
- **Del 27 al 29**, Pastoral vocacional, Barcelona Voluntariat Vocacional.
- **Diumenge 28**, Confirmacions a Cabacés, a les 11 h. / Missa de la Sagrada Família, a les 18 h, a la Catedral.

PARAULES DE VIDA

Nadal: un fet que ha canviat el món

D'ací a uns dies celebrarem un any més la festa del naixement de Crist. Es tracta d'un temps entranyable, en el que afloren els millors desitjos que hi ha en el cor de les persones. Però també són dies d'una certa nostàlgia: descobrim que eixos desitjos no són sempre realitat, que en el nostre món no tot és bonic, que dos mil anys després de nàixer el «príncep de la pau», les guerres i els odís continuen sembrant mort i destrucció entre els homes i moltes vegades en nom de Déu, que els egoïsmes i les injustícies estan molt presents en les relacions entre les persones i entre els pobles. El nostre món no és tan bonic com el Nadal ens ho fa creure.

Davant la realitat que ens envolta, que no és precisament idíl·lica, un no creient ens podria dir als cristians que no té cap sentit que celebrem la festa del naixement del Senyor: Per a què celebrar el Nadal si després de més de dos mil anys aquest

món segueix igual? On estan els anhels de justícia i de pau que el Messies faria realitat? Si després de tant temps el nostre món no ha canviat en res, no serà una il·lusió infantil celebrar el naixement del Senyor?

Per a un cristià aquesta mirada de la realitat és superficial. És cert que aparentment no ha canviat res, però nosaltres sabem que amb la vinguda del Fill de Déu, en la veritat profunda de les coses, ha canviat tot. El naixement de Crist és una llum que il·lumina la foscor del nostre món, una llum que ha encès tants cors amb l'amor de Déu, i els ha fet sembradors d'esperança i d'alegria, que sense eixa llum el nostre món seria molt pitjor. Sense Crist, el nostre seria un món sense orientació, sense esperança, sense un horitzó de vida. Açò és el que celebrem i aquesta certesa és la que ens anima a celebrar, any rere any, la festa del naixement del Senyor.

L'esdeveniment que celebrem no té res d'espectacular: No va ser anunciat pels mitjans de comunicació, sinó que va succeir en el silenci de la nit; no va ocórrer en una ciutat important, sinó en la més xicoteta de totes les aldees de Judà; no va succeir en una mansió noble, sinó en la pobresa d'una cova. Però en la seua senzillesa va ser la primera llavor del Regne de Déu que es va sembrar en el nostre món.

En Nadal contemplem el Fill de Déu que encara no fa res útil per al món, que encara no diu una paraula il·luminadora als homes, però ens alegrem amb la seua presència, perquè sabem que el fet de que el Fill de Déu haja entrat en el nostre món, haja compartit la nostra vida i haja assumit la nostra història, és ja una bona notícia per a tots els homes, especialment per a tots aquells que aparentment no tenen motius per a l'esperança.

La persona més trista i més pobre del nostre món és aquella que pensa que no té a ningú que el vulga. La pobresa més extrema és la de qui no se sent estimat. Nadal és una bona notícia per a tots, perquè després que Crist haja vingut al món, ningú pot dir que no té a ningú que l'estime. Tots tenim la certesa que Déu ens estima i ens ho ha mostrat enviant al seu Fill al món.

Bon Nadal.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

ENTREVISTA

▶ **JOSEFINA RAMOS I SOLÀ**

Punta de llança

El St. Joseph Catholic Hospital de Monròvia (Libèria), creat fa 50 anys pels Germans de Sant Joan de Déu i en el qual col·laboren des de 1967 les Missioneres de la Immaculada Concepció, s'està desinfectant per l'ebola i es vol posar en funcionament aviat. La Gna. Josefina Ramos, missionera de la Immaculada Concepció, companya de la Gna. M. Àngels Llopart, que ha estat a l'Àfrica durant 26 anys —els darrers cinc a Monròvia— i que ha tornat a fer costat a les germanes malaltes, explica la importància de la tasca missionera.

Per què és tan important la tasca missionera?

La tasca missionera és intrínseca al cristianisme des que els Apòstols van optar per fer arribar el coneixement de la persona de Jesús a tots els pobles. Els religiosos, com a persones consagrades a la causa del Regne, es veuen impel·lits per la força del Crist a comunicar la Bona Nova de la dignitat humana i de l'amor de Déu allà on no hi poden arribar altres persones.

Tot i el patiment, per què no tenen por?

Pateixen el que comporta viure en països llunyans, però el contacte i el coneixement de les persones que viuen la injustícia més descarada del nostre món, sentir el seu desig de promoció o ser testimoni de les seves opressions fa que et sentis punta de llança de l'amor, la denúncia i el consol de Jesús.

Quina recompensa personal i espiritual s'emporten?

La riquesa personal que aporta aquesta experiència no es pot descriure amb paraules, però ens descobreix l'essència de l'Evangelí: només si us feu com un d'ells estareu amb mi.

Oscar Bardají i Martín

PREGÀRIES DE LA M. TERESA

El temps

Oh Senyor, et donem gràcies pel temps.

Quan deixes caure la pluja, te'n donem gràcies.

Quan fas brillar el sol,

nosaltres preguem.

Quan desencadenes la tempestat, nosaltres confiem en tu.

Quan ens fas notar el fred,

cerquem l'escalf del teu amor.

Oh Senyor, creador del sol, de la lluna i dels estels, del vent, de la tempesta i del mar, sabem que, al centre de tot, Tu hi ets juntament amb nosaltres.

Gràcies pel temps,

oh Senyor.

Amén

Mare Teresa de Calcuta

SER PADRES

Los imprescindibles abuelos

El hijo varón que está confiado a la tutela de la madre necesita la presencia de un personaje masculino en su vida; al igual que la niña necesita la presencia de una mujer, si le toca vivir sola con el progenitor masculino. Quiero, pues, que quede claro que después de toda separación es muy deseable que los hijos tengan contacto con adultos de cada sexo.

De la familia de origen de cada uno de los esposos han de surgir las figuras adultas que hagan esta función vicaria, supliendo al progenitor que ha desaparecido de la estructura familiar.

Así, a falta de nuevo consorte, muy a menudo son los abuelos los que asumen estos papeles de padres sustitutos.

Al abuelo varón le toca representar el aspecto de masculinidad que necesita el niño varón, cuando la custodia la tiene la madre y no se sabe nada del padre; mientras que la abuela representa la femineidad, cuando la custodia recae en el padre y no se tienen noticias de la madre.

Si el menor no puede crecer con un representante de cada sexo en casa, se puede producir en él una limitación de su capacidad de identificación, lo que se ha venido a llamar metafóricamente *hemiplejía simbólica*. Aunque esta situación puede verse compensada si el hijo dispone de una familia extensa a donde arrimarse: abuelos, padrinos, tíos...; o bien de amistades cuyas casas puede frecuentar.

Personas, en suma, muy valiosas que le sirven de modelo para el desarrollo de su personalidad.

Dr. Paulino Castells

(*Creer con padres separados*, Plataforma Editorial)

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Navidad, «revolución de la ternura»

El papa Francisco, hablando a los parlamentarios europeos, se ha dirigido también a «los más de quinientos millones de ciudadanos de los 28 estados miembros a quienes ellos representan». Entre claras y profundas afirmaciones, ha hablado de la dignidad trascendental del hombre y ha puesto nombre a la enfermedad más extendida en nuestro continente: la soledad.

San Juan Pablo II, en su comentario al salmo 26, manifiesta: «El orante, en la soledad y en la pérdida de los afectos más queridos, nunca está totalmente solo porque sobre él se inclina el Dios misericordioso.»

El papa Francisco, que detecta la enfermedad, también nos ofrece la medicina. Siguiendo la llamada del Hijo de Dios en su encarnación, el Papa dice: «No me canso de invitar a toda la Iglesia a la *revolución de la ternura* (EG 88). Sin disminuir el valor del ideal evangélico, es preciso acompañarlo con la misericordia y la paciencia.»

Es una llamada a llevar a todas partes la sonrisa de Dios: «Cuando nos acercamos con ternura a los que necesitan atención, llevamos la esperanza y la sonrisa de Dios en medio de las contradicciones del mundo». Para crecer en la ternura, miramos a María, animada por la divina misericordia, que en ella se hizo carne.

Hna. M. de los Ángeles Maeso Escudero
Franciscana de los Sagrados Corazones

LECTURES MISSA DIÀRIA

I SANTORAL

Accés al Breviari

22. ■ Dilluns (lit. hores 4a setm.) [1Sa 1,24-28 / SI: 1Sa 2,1.4-5.6-7.8abcd / Lc 1,46-56]. Sant Zenó o Zenon, mr.; santa Helena, vg. clarissa; santa Francesca-Xaviera Cabrini, vg., fund., patrona dels emigrants.

23. ■ Dimarts [MI 3,1-4;4,5-6 / SI 24 / Lc 1,57-66]. Sant Joan de Kety (1390-1473), prev. de Cracòvia; sant Sèrvul el Paralític; santa Victòria, verge i màrtir.

24. ■ Dimecres [2Sa 7,1-5.8b-12.14a.16 / SI 88 / Lc 1, 67-79]. Sant Delfí, bisbe; santa Adela, abadessa; santa Irmina, vg., princesa.

Comença el temps de Nadal

25. □ † Dijous [Vigília: Is 62,1-5 / SI 88 / Ac 13,16-17. 22-25 / Mt 1,1-25. Nit: Is 9,1-6 / SI 95 / Tt 2,11-14 / Lc 2,1-14. Alba: Is 62,11-12 / SI 96 / Tt 3,4-7 / Lc 2, 15-20. Dia: Is 52,7-10 / SI 97 / He 1,1-6 / Jn 1,1-18]. Nadal de Nostre Senyor Jesucrist, a Betlem de Judà. També: Mare de Déu de Betlem o del Pessebre. Santa Anastàsia, màrtir (s. iv); santa Eugènia, vg. i mr.

26. ■ Divendres [Ac 6,8-10;7,54-60 / SI 30 / Mt 10,17-22]. Sant Esteve, diaca i primer mr. (35) a Jerusalem. Sant Dionís, papa (259-268) i mr.; sant Zòsim, papa (grec, 417-418).

27. □ † Dissabte [1Jn 1,1-4 / SI 96 / Jn 20,2-8]. Sant Joan, apòstol i evangelista, fill de Zebedeu, vident de Patmos, venerat a Efes (†100). Sant Teodor, monjo; santa Nicaret, vg.

28. □ † Diumenge vinent, la Sagrada Família (lit. hores 1a setm.) [Gn 15,1-6;21,1-3 / SI 104 / He 11,8.11-12. 17-19 / Lc 2,22-40]. Sants Innocents, mrs. a Betlem i rodalia. Santa Dòmina, vg. i mr.; sant Abel, fill d'Adam i d'Eva.

DIUMENGE IV D'ADVENT

▶ Lectura del segon llibre de Samuel (2Sa 7,1-5.8b-12.14a.16)

Quan el rei David s'hagué traslladat al seu palau, després que el Senyor l'hagué deixat en pau de tots els enemics que tenia al voltant, digué al profeta Natan: «Mira, jo visc en un palau de cedre, mentre l'arca de Déu està en un envelat». Natan digué al rei: «Vés, fes tot el que es proposi el teu cor; tens amb tu el Senyor.»

Però aquella nit Natan rebé aquesta paraula del Senyor: «Vés, digues a David, el meu servent: Això diu el Senyor: Tu m'has de fer un casal per residir-hi? Jo t'he pres del clos del ramat, de guardar les ovelles i les cabres, per fer-te cap del meu poble Israel. He estat amb tu en totes les campanyes que has emprès, he derrotat els teus enemics i t'he donat una anomenada com la dels més famosos de la terra.

He destinat un lloc per al meu poble Israel, l'hi he plantat perquè hi visqui sense por, i no l'oprimiran més els perversos com ho havien fet abans, durant el temps en què vaig enviar jutges per governar Israel, el meu poble. A tu, et deixaré en pau de tots els teus enemics. I ara el Senyor t'anuncia que et farà un casal. Quan t'arribarà l'hora de reposar amb els teus pares, et donaré per successor un descendent, sortit de les teves entranyes, i consolidaré el seu regne. Jo li seré pare, i ell serà per a mi un fill. El teu casal, la teva dinastia, es perpetuarà davant meu, el teu tron es mantindrà per sempre.»

▶ Salm responsorial (88)

R. *Senyor, cantaré tota la vida els vostres favors.*

Senyor, cantaré tota la vida / els vostres favors, / d'una generació a l'altra anunciaré / la vostra fidelitat. / Vós heu dit: «El meu favor és indestructible, / mantinc la fidelitat en el cel.» R.

He fet aliança amb els meus elegits, / jurant a David el meu servent: / «T'he creat per sempre una dinastia, / mantindré per tots els segles el teu tron.» R.

Ell em dirà: «Sou el meu pare, / el meu Déu i la roca que em salva.» / Mantindré per sempre el meu amor, / la meva aliança amb ell serà perpètua. R.

L'anunciació a Maria. Pintura d'El Greco, Museu del Prado (Madrid)

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 16,25-27)

Germans: Glòria a aquell qui té el poder de confirmar-vos en la Bona Nova que us anuncio, en allò que proclamem de Jesucrist, i que és la revelació del pla de Déu, amagat en el silenci dels segles, però que ara ha sortit a la llum, per la decisió del Déu etern, d'acord amb els escrits profètics, i ha estat posat a l'abast de tots els pobles, perquè siguin obedients a la fe. Déu és l'únic ple de saviesa. Glòria a ell eternament per Jesucrist. Amén.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 1,26-38)

En aquell temps, Déu envià l'àngel Gabriel a un poble de la Galilea anomenat Natzaret, per dur un missatge a una noia, promesa amb un descendent de David, que es deia Josep, i el nom de la noia era Maria. L'àngel entrà a casa d'ella i li digué: «Déu te guard, plena de gràcia, el Senyor és amb tu». Ella es turbà en sentir aquestes paraules i pensava per què la saludava així. Però l'àngel li digué: «No tinguis por, Maria; Déu t'ha concedit el seu favor. Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. Serà gran i l'anomenaran Fill-de-l'Altíssim. El Senyor Déu li donarà el tron de David, el seu pare, serà rei del poble d'Israel per sempre, i el seu regnat no tindrà fi». Maria preguntà a l'àngel: «Com pot ser això, si jo no tinc marit?»

L'àngel li respongué: «L'Esperit Sant vindrà sobre teu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit sant que naixerà, l'anomenaran Fill de Déu. També la teva parenta, Elisabet, ha concebut un fill a la seva edat; ella que era tinguda per estèril ja es troba al sisè mes, perquè a Déu res no li és impossible». Maria va respondre: «Sóc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules». I l'àngel es va retirar.

▶ Lectura del segundo libro de Samuel (2Sa 7,1-5.8b-12.14a.16)

Quando el rey David se estableció en su palacio, y el Señor le dio la paz con todos los enemigos que le rodeaban, el rey dijo al profeta Natán: «Mira, yo estoy viviendo en casa de cedro, mientras el arca del Señor vive en una tienda.» Natán respondió al rey: «Ve y haz cuanto piensas, pues el Señor está contigo.»

Pero aquella noche recibí Natán la siguiente palabra del Señor: «Ve y dile a mi siervo David: «Así dice el Señor: ¿Eres tú quien me va a construir una casa para que habite en ella? Yo te saqué de los apriscos, de andar tras las ovejas, para que fueras jefe de mi pueblo Israel. Yo estaré contigo en todas tus empresas, acabaré con tus enemigos, te haré famoso como a los más famosos de la tierra.

Daré un puesto a Israel, mi pueblo: lo plantaré para que viva en él sin sobresaltos, y en adelante no permitiré que los malvados lo afligjan como antes, cuando nombré jueces para gobernar a mi pueblo Israel. Te pondré en paz con todos tus enemigos, y, además, el Señor te comunica que te dará una dinastía. Y, cuando tus días se hayan cumplido y te acuestes con tus padres, afirmaré después de ti la descendencia que saldrá de tus entrañas, y consolidaré su realeza. Yo seré para él padre, y él será para mí hijo. Tu casa y tu reino durarán por siempre en mi presencia; tu trono permanecerá por siempre.»

▶ Salmo responsorial (88)

R. *Cantaré eternamente tus misericordias, Señor.*

Cantaré eternamente las misericordias del Señor, / anunciaré tu fidelidad por todas las edades. / Porque dije: «Tu misericordia es un edificio eterno, / más que el cielo has afianzado tu fidelidad.» R.

«Sellé una alianza con mi elegido, / jurando a David, mi siervo: / «Te fundaré un linaje perpetuo, / edificaré tu trono para todas las edades.» R.

Él me invocará: «Tú eres mi padre, / mi Dios, mi Roca salvadora.» / Le mantendré eternamente mi favor, / y mi alianza con él será estable. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rm 16,25-27)

Hermanos:

Al que puede fortaleceros según el Evangelio que yo proclamo, predicando a Cristo Jesús, revelación del misterio mantenido en secreto durante siglos eternos y manifestado ahora en los escritos proféticos, dado a conocer por decreto del Dios eterno, para traer a todas las naciones a la obediencia de la fe al Dios, único sabio, por Jesucristo, la gloria por los siglos de los siglos. Amén.

▶ Lectura del evangelio según san Lucas (Lc 1,26-38)

En aquel tiempo, el ángel Gabriel fue enviado por Dios a una ciudad de Galilea llamada Nazaret, a una virgen desposada con un hombre llamado José, de la estirpe de David; la virgen se llamaba María. El ángel, entrando en su presencia, dijo: «Alégrate, llena de gracia, el Señor está contigo.» Ella se turbó ante estas palabras y se preguntaba qué saludo era aquel. El ángel le dijo: «No temas, María, porque has encontrado gracia ante Dios. Concebirás en tu vientre y darás a luz un hijo, y le pondrás por nombre Jesús. Será grande, se llamará Hijo del Altísimo, el Señor Dios le dará el trono de David, su padre, reinará sobre la casa de Jacob para siempre, y su reino no tendrá fin.» Y María dijo al ángel: «¿Cómo será eso, pues no conozco varón?»

El ángel le contestó: «El Espíritu Santo vendrá sobre ti, y la fuerza del Altísimo te cubrirá con su sombra; por eso el Santo que va a nacer se llamará Hijo de Dios. Ahí tienes a tu pariente Isabel, que, a pesar de su vejez, ha concebido un hijo, y ya está de seis meses la que llamaban estéril, porque para Dios nada hay imposible.» María contestó: «Aquí está la esclava del Señor; hágase en mí según tu palabra.» Y la dejó el ángel.

COMENTARI

Un anunci joiós

L'Advent s'acaba i ja despunta el Nadal, la presència de Déu en la història amb el naixement de Jesús, el Déu encarnat.

La promesa de Natan (1a lectura) presenta el desig de David de posseir un temple grandios a la capital Jerusalem, on Déu també hi habitaria. Déu no refusa d'habitar en l'espai (el Temple), però prefereix fer-se present en el temps: en la família de Maria i Josep, en la comunitat humana, en l'Església feta de pedres vives. L'anunci no s'esdevé en el Temple de Jerusalem, com el de Joan Baptista, sinó a Natzaret, un poblet sense rellevància, d'on ningú espera que hi pugui sortir res de bo.

Déu fixa un nou principi fent que el seu Fill nasqués d'una verge, aleshores promesa amb un home que es

deia Josep, de la dinastia de David. Maria meditava la Paraula de Déu en el seu cor d'una manera tan entranyable que aquesta Paraula li baixà del cor a l'entranya i així s'encarnà. Jesús, Fill de Déu, no havia de prosseguir simplement la cadena de les generacions que feien Jesús fill de David. «El Senyor Déu li donarà el tron del seu pare David». La nissaga de David s'havia ensorrat cada cop més en la culpa, en l'exili. Així, Déu envià el seu propi Fill únic que és Déu, la imatge de la seva glòria, perquè es fes home i restablís la imatge original de l'home, enfosquida pel pecat. Un nou principi significava oferir a l'ésser humà l'oportunitat de començar de cap i de nou per si mateix i plasmar la seva vida tal com Déu l'havia concebuda. Néixer d'una verge havia de ser un senyal per dir-nos que no estem determinats per la història dels nostres mancaments, dels nostres errors. Torna a començar avui.

El relat de l'anunci joiós a Maria és una invitació a viure també nosaltres la joia de l'Evangelí, amb aquestes actituds que l'àngel diu a Maria: «Alegra't», «el Senyor és amb tu», «no tinguis por», «has trobat gràcia davant de Déu».

Per tant, acollim Jesús amb joia. No ens compremem mirant el nostre arbre genealògic, la història de la nostra família.

Déu ha plantat dins nostre la seva llavor immortal i podem recuperar sempre la imatge que Déu s'ha fet de nosaltres, gràcies al sí incondicionat de Maria a la proposta que li va fer Déu.

El més gran dels misteris es realitza en la simplicitat de la casa de Maria: perquè els homes poguessin néixer de Déu, primerament Déu ha nascut entre els homes.

Ignasi Ricart, claretià

CRÒNICA DIOCESANA

Inauguració del retaule de santa Càndida i santa Còrdula

El 30 d'octubre va tenir lloc, a l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació de Tortosa, la inauguració del retaule de santa Càndida i santa Còrdula, copatrones de la ciutat. És un retaule d'estil barroc de 5 m d'amplada per 7 m d'alçada i consta de 32 peces. S'ha conservat a la nostra Catedral més de tres-cents anys i la part exposada és un fragment del cos central, amb santa Úrsula al centre i a cada costat les santes Càndida i Còrdula. D'aquest fragment es pot visualitzar l'anvers i el revers. La resta del retaule està a la Catedral i es restaura in situ perquè ha estat impossible traslladar-lo a l'Escola d'Art degut al seu pes.

A l'acte d'inauguració hi eren presents el Sr. Bisbe, el president de la Diputació de Tarragona, l'alcalde de Tortosa, la directora de l'Escola d'Art i Disseny, altres autoritats civils i religioses, professors de l'Escola d'Art, persones que s'han dedicat a la restauració i altres persones que van assistir-hi.

A continuació, el president de la Diputació, el Sr. Bisbe i altres autoritats, es van desplaçar a la Catedral per formalitzar la col·laboració amb el Bisbat que ha fet possible la restauració de la llanterna de la Capella de la Cinta.

Maria Joana Querol

Commemoració de l'aniversari de la mort de Mn. Manyà

El 28 d'octubre se celebrà, a l'Espai Patronat, la commemoració del 38è aniversari del traspàs de Mn. Manyà a la Casa del Pare.

Hi assistiren el nostre Sr. Bisbe, el vicari general, el president i membres de la Fundació, algunes autoritats i amics i exalumnes del qui fou el nostre professor.

El president de la Fundació, Mn. Víctor Cardona, proclamà guanyador del XIV Concurs de Poesia, al Sr. Ismael Royo amb el poema: *«Alzheimer. Amor absent, amor present.»*

Després, Maria Rosa Pons, alumna del Conservatori de Tortosa, interpretà al violoncel, la *3a Suite* de Bach.

Tot seguit, Mons. Enrique Benavent, presentà el conferenciant, Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat, qui va parlar brillantment sota el títol «El vertader Israel. Significat actual de la disputa de Tortosa», amb motiu del 600 aniversari d'aquesta controvèrsia.

La cloenda fou a càrrec del nostre bisbe qui va agrair al bisbe de Sant Feliu la seva valuosa aportació que ens ajudà a descobrir les claus per entendre aquelles disputes i la relació entre cristianisme i judaisme.

Gràcies a la Fundació Manyà per celebrar cada any aquest acte cultural en memòria del qui fou el nostre sacerdot, mestre i teòleg, Mn. Joan Baptista Manyà.

Maria Joana Querol

Trobada de canonges dels Capítols amb seu a Catalunya

El 27 d'octubre, va tenir lloc a la Catedral de Tortosa, la trobada de canonges dels Capítols amb seu a Catalunya.

S'inicià la trobada amb la intervenció del M.I. Josep Alanyà, canonge i director de l'Arxiu Històric Capítular i Diocesà, qui explicà de forma exhaustiva, la capella de la Mare de Déu de la Cinta.

Tot seguit, a la nau central de la Catedral, va tenir lloc el rès de l'Hora Menor i la celebració de l'Eucaristia, presidida pel nostre bisbe, Mons. Enrique Benavent, i concelebrada per tots els canonges. També hi eren presents alguns fidels.

En l'homilia el Sr. Bisbe ens comentà un fragment de la carta de sant Pau als cristians d'Efès, i l'acabà dient-nos que les nostres eucaristies i les celebracions litúrgiques ens ajudin a viure la llei de l'amor.

Al final de la Missa i abans d'acomiar-nos, vam cantar el *Virelai*.

Els canonges van continuar la jornada, trobant-se molt ben acollits pel Sr. Bisbe i els seus germans sacerdots de la diòcesi de Tortosa.

Maria Joana Querol

Assemblea d'inici de curs d'Acció Catòlica General

El diumenge 26 d'octubre, els grups d'Acció Catòlica General vam celebrar l'assemblea amb què iniciem cada nou curs. Com hem fet els darrers anys, ens vam trobar a la Casa del Patronat, al Port, on vam passar tot el cap de setmana de convivència, en un ambient familiar i relaxat. Dissabte vam passejar per la muntanya, vam gaudir de bones converses, i a la nit vam veure una pel·lícula per als més menuts.

Diumenge, a l'assemblea, vam aprovar el calendari, els objectius per al nou curs i el pressupost econòmic per a l'any vinent. Vam comentar també les possibilitats de treball de formació que se'ns ofereix als diversos grups que integrem el moviment.

Donem gràcies a Déu per aquesta nova oportunitat que ens ha regalat, un any més, de trobar-nos i fer camí junts com a militants laics cristians.

Carles Lluch

PALABRAS DE VIDA

Navidad: un hecho que ha cambiado el mundo

Dentro de unos días celebraremos un año más la fiesta del nacimiento de Cristo. Se trata de un tiempo entrañable, en el que afloran los mejores deseos que hay en el corazón de las personas. Pero también son días de una cierta nostalgia: descubrimos que esos deseos no son siempre realidad, que en nuestro mundo no todo es bonito, que dos mil años después de nacer el «príncipe de la paz» las guerras y los odios continúan sembrando muerte y destrucción entre los hombres y muchas veces en nombre de Dios, que los egoísmos y las injusticias están muy presentes en las relaciones entre las personas y entre los pueblos.

Nuestro mundo no es tan bonito como la Navidad nos lo hace creer.

Ante la realidad que nos rodea, que no es precisamente idílica, un no creyente nos podría decir a los cristianos que no tiene ningún sentido que celebremos la fiesta del nacimiento del Señor: ¿Para qué celebrar la Navidad si después de más de dos mil años este mundo sigue igual? ¿Dónde están los anhelos de justicia y de paz que el Mesías iba a hacer realidad? Si después de tanto tiempo nuestro mundo no

ha cambiado en nada ¿No será una ilusión infantil celebrar el nacimiento del Señor?

Para un cristiano esta mirada de la realidad es superficial. Es cierto que aparentemente no ha cambiado nada, pero nosotros sabemos que con la venida del Hijo de Dios en la verdad profunda de las cosas ha cambiado todo. El nacimiento de Cristo es una luz que ilumina la oscuridad de nuestro mundo, una luz que ha encendido tantos corazones con el amor de Dios y los ha hecho sembradores de esperanza y de alegría, que sin esa luz nuestro mundo sería mucho peor. Sin Cristo el nuestro sería un mundo sin orientación, sin esperanza, sin un horizonte de vida. Esto es lo que celebramos y esta certeza es lo que nos anima a celebrar, año tras año, la fiesta del nacimiento del Señor.

El acontecimiento que celebramos no tiene nada de espectacular: No fue anunciado por los medios de comunicación sino que aconteció en el silencio de la noche, no ocurrió en una ciudad importante sino en la más pequeña de todas las aldeas de Judá, no sucedió en una mansión noble sino en la pobreza de una cueva. Pero en su sencillez fue la primera se-

milla del Reino de Dios que se sembró en nuestro mundo.

En Navidad contemplamos al Hijo de Dios que todavía no hace nada útil para el mundo, que todavía no dice una palabra iluminadora a los hombres, pero nos alegramos con su presencia, porque sabemos que el hecho de que el Hijo de Dios haya entrado en nuestro mundo, haya compartido nuestra vida, haya asumido nuestra historia es ya una buena noticia para todos los hombres, especialmente para todos aquellos que aparentemente no tienen motivos para la esperanza.

La persona más triste y más pobre de nuestro mundo es aquel que piensa que no tiene a nadie que le quiera. La pobreza más extrema es la de quien no se siente amado. Navidad es una buena noticia para todos, porque después de que Cristo haya venido al mundo, nadie puede decir que no tiene a nadie que le quiera. Todos tenemos la certeza de que Dios nos ama y nos lo ha mostrado enviando a su Hijo al mundo.

Feliz Navidad.

† **Enrique Benavent Vidal**
Obispo de Tortosa